

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: **nezl. X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 8. 2023, č. j. MV-113999-5/SO-2023,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 8. 2023, č. j. MV-113999-5/SO-2023 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru

azylové a migrační politiky (dále jen „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 25. 1. 2023, č. j. OAM-19374-7/DP-2022 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán prvního stupně zamítl žádost žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), neboť pominuly důvody, pro které bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě nejprve zrekapituloval průběh předchozího řízení a popsal svou životní situaci. Následně namítl, že nesouhlasí s žalovanou v otázce trvání důvodů povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území. V této souvislosti citoval závěry vyplývající z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65. Poukázal na to, že tento názor je v souladu s praxí správních soudů v rámci řízení o doplňkové ochraně. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35. Uvedený rozsudek podle něj dopadá i na jeho případ. Dále zmínil, že správní řízení o vydání povolení k trvalému pobytu bylo pravomocně ukončeno dne 23. 6. 2021. Rovněž podotkl, že je občanem X narozeným na území České republiky, území Ruska nikdy nenavštívil, není v žádném kontaktu se svým otcem (vydaným do Ruska v rámci extradičního řízení) a ani ho nezná.
3. Žalobce uvedl, že není zákonný důvod jeho žádosti nevyhovět a není důvodné posuzovat jednotlivé důvody pro udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území bez souvislostí. Ohledně těchto souvislostí poznamenal, že jeho matka vzala zpět žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, a to v době, kdy Městský soud v Praze nepravomocně zrušil rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Lze proto predikovat, že se neztotožnil se závěrem ve věci neudělení mezinárodní ochrany, což je podstatná okolnost.
4. Dále žalobce zmínil, že i po pravomocném ukončení řízení o vydání povolení k trvalému pobytu trvají důvody, pro které nemůže území České republiky opustit. K možnosti podat novou žádost o vydání dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území pak znovu odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65. Poukázal také na to, že důvody znemožňující vycestování ve smyslu ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců a důvody pro udělení doplňkové ochrany jsou vymezeny shodně, avšak odlišný je obsah ochrany cizince a jeho právní postavení v České republice.
5. Posléze žalobce poukázal na mezinárodní závazek *non-refoulement*, který má Česká republika také vůči osobám, které se z nejrůznějších pohnutek rozhodnou o mezinárodní ochranu nepožádat, ale pocházejí ze zemí, kde by jim případně hrozila vážná újma. Těmto cizincům je přitom umožněno pobývat na území České republiky v režimu strpění na základě víza uděleného podle ustanovení § 33 zákona o pobytu cizinců. Zásadu nenavrácení nelze podle názoru žalobce vykládat restriktivně. Žalovaná však při svém rozhodování vychází z přísně restriktivního výkladu ustanovení § 33 zákona o pobytu cizinců. Uvedl, že navrácení do země původu nastává v okamžiku, kdy jsou řízení pravomocně ukončena, případně se na ně nevztahuje oprávněnost pobytu do

doby pravomocného rozhodnutí o věci samé. Tato situace sice něj ještě nenastala, nicméně jeho současný pobyt se jeví být v určitém „vzduchoprázdnu“, neboť s podanou žalobou spojil návrh na přiznání odkladného účinku a současně je žadatelem o vydání dalšího dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území.

6. Následně žalobce namítl, že žalovaná nevzala v potaz, že Poslanecká sněmovna označila současný ruský režim za teroristický. Nucené vycestování do státu, který je Českou republikou považován za teroristický, sebou přináší povinnost zohlednit mezinárodní závazek *non-refoulement*. Znovu podotkl, že nikdy nežil ve státě, jehož státní občanství má, od narození pobývá v České republice a jeho dosavadní život je realizován pouze na jejím území. Vzhledem ke svému věku se do předmětné situace nedostal z vlastního rozhodnutí a nemohl ji nijak ovlivnit.
7. Taktéž žalobce bez dalšího poukázal na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2022, č. j. 41 A 35/2021-27, jímž byla položena předběžná otázka Soudnímu dvoru Evropské unie. Vyjádřil také nesouhlas s názorem žalované, že napadeným rozhodnutím nedochází k tomu, že bude nucen opustit území České republiky. Toto rozhodnutí je právě pro otázku nuceného opuštění České republiky zásadní. Posouzení žalované podle něj nevychází z aktuální politické a bezpečnostní situace.
8. Závěrem podané žaloby tedy žalobce navrhl zdejšímu soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve svém vyjádření předně odmítla námitky uvedené v podané žalobě s tím, že trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí, na jehož odůvodnění také odkázala. V žalobě je podle ní v zásadě zopakována argumentace z podaného odvolání, která již byla řádně vypořádána. Porušeno nebylo ani žádné z procesních práv žalobce a stav věci byl zjištěn v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
10. Následně žalovaná zdůraznila, že žalobcem odkazovaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65, není přílehlavý. Odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 93/2018-42, s tím, že v případě ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území jednoznačně vázáno toliko na probíhající konkrétní řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Řízení v případě žalobce však již bylo pravomocně skončeno.
11. Pro úplnost pak žalovaná podotkla, že žalobce neuvedl ani žádnou překážku na jeho vůli nezávislou, která by mu bránila ve vycestování ve smyslu ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Za toto nelze považovat námitku nepřiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života ani odkaz na dřívější řízení o mezinárodní ochraně.
12. Pro úplnost žalovaná poznamenala, že před správním orgánem prvního stupně žalobce neuvedl žádné rozhodné skutečnosti. K námitce týkající se posuzování přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí plně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Napadené rozhodnutí je podle ní přezkoumatelné a bylo vydáno v souladu se zásadou zákonnosti. Navrhla tedy zdejšímu soudu, aby podanou žalobu zamítl s tím, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
14. Žalobce podal dne 1. 4. 2022 správnímu orgánu prvního stupně žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území ve smyslu ustanovení § 43 zákona o pobytu cizinců. Součástí spisu byl mimo jiné i záznam o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění žalobci z důvodu dle ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců s platností ode dne vyznačení víza do 4. 4. 2021 a na dobu pobytu shodnou se stanovenou dobou platnosti víza. Tento záznam byl odůvodněn tak, že žalobce podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců. Tato žádost byla vedena pod sp. zn. OAM-15104/TP-2020. O této žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto a byla podána v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území České republiky, jehož platnost již v současnosti nelze prodloužit.
15. Dále bylo součástí spisu i nepodepsané a nedatované rozhodnutí správního orgánu prvního stupně č. j. OAM-15104-8/TP-2020. Tím měla být podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců. Stejně tak se ve správním spisu nacházela kopie rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-95887-4/SO-2021. Tím žalovaná zamítla odvolání a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 4. 2021, č. j. OAM-15104-8/TP-2020, kterým byla podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu na území České republiky.
16. Správní orgán prvního stupně vyrozuměl žalobce o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobce nahlédl do spisového materiálu s tím, že se vyjádří do 30 dnů. Následně správní orgán prvního stupně vydal prvostupňové rozhodnutí. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání. V něm mimo jiné podotkl, že správní řízení o vydání povolení k trvalému pobytu bylo pravomocně ukončeno dne 23. 6. 2021 rozhodnutím žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-95887-4/SO-2021. Popsal, že s matkou pobývají na území České republiky sami. Narodil se na území České republiky a od narození zde nepřetržitě pobývá. Do své situace se vzhledem k věku nedostal z vlastního rozhodnutí a nemohl ji nijak ovlivnit. Prvostupňové rozhodnutí označil za nepřezkoumatelné a příliš formalistické s tím, že nedostatečně hodnotí reálné možnosti jeho matky vycestovat do domovského státu po době strávené v České republice, a to i s ohledem na současnou politickou situaci. Namítl, že postup správního orgánu prvního stupně je nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, jakož i do soukromého a rodinného života jeho matky. Správní orgán prvního stupně podle něj nevycházel z nejlepšího zájmu dítěte a celé rodinné situace. Poznamenal, že jako žadatelé o mezinárodní ochranu hledali ochranu před poměry v jejich domovském státě. S X ho pojí pouze státní příslušnost. Otec je nekontaktní. Následně poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65, a také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35. O podaném odvolání rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dotčeném žalobou, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích

žalobních bodů, kterými je vázán podle ustanovení § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Rozhodoval bez nařízení jednání, neboť žalovaná výslovně s takovým postupem souhlasila a žalobce k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřil s takovým projednáním věci nesouhlas. Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.

18. Podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území cizinci,*
 - a) *kterému ve vycestování z území brání překážka na jeho vůli nezávislá nebo jsou-li splněny podmínky podle § 179 odst. 5,*
 - b) *který je svědkem nebo poškozeným v trestním řízení a jeho účast na řízení je nezbytná,*
 - c) *který v době platnosti oprávnění k pobytu, jehož platnost nelze prodloužit, požádal na území o vydání povolení k trvalému pobytu podle hlavy IV, pokud je k tomu oprávněn a o této žádosti nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území,*
 - d) *který podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu anebo byla zamítnuta žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby, nebo*
 - e) *který jako nezletilé dítě cizince, jenž na území pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, podal žalobu proti rozhodnutí ministerstva, kterým byla zamítnuta jeho žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 odst. 1 písm. d) podaná na území, za podmínky, že současně podal návrh na přiznání odkladného účinku této žaloby.*
19. Podle ustanovení § 36 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *dobu platnosti víza a dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 38).*
20. Podle ustanovení § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, jestliže pominuly důvody, pro které bylo toto vízum uděleno, a cizinec nepožádal o zrušení platnosti víza ve lhůtě podle předchozího odstavce.*
21. Podle ustanovení § 43 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *uděluje povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území ministerstvo na žádost cizince, kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33, pokud pobyt cizince na území bude delší než 1 rok a trvají-li důvody, pro které bylo toto vízum uděleno.*
22. Podle ustanovení § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *se žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*
23. Podle ustanovení § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *není vycestování cizince možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem,*

nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.

24. Podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.) *má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.*
25. Zdejší soud se nejprve zabýval námitkou žalobce týkající se trvání důvodů pro prodloužení stávajícího povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území. Důvodnou ji však neshledal. K tomu je třeba předně podotknout, že z výše uvedených ustanovení právních předpisů vyplývá, že pro udělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území musí cizinec splňovat tři kumulativní podmínky: a) muselo mu být uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území podle § 33 zákona o pobytu cizinců; b) pobyt cizince na území bude delší než 1 rok; a c) trvají důvody, pro které bylo toto vízum uděleno. Dobu platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území pak nelze prodloužit, pokud pominuly důvody, pro které bylo cizinci toto povolení uděleno (resp. pro které bylo cizinci uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území).
26. Důvody pro udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území (a potažmo tedy i dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území) obsahuje shora citované ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců pod písm. a) až e). Žalobce v tomto ohledu poukazoval mimo jiné na rozsudek zdejšího soudu ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65 (publ. pod č. 4388/2022 Sb. NSS). Podle právní věty k tomuto rozsudku skutečně platí, že *„[d]ůvodem, který musí pro prodloužení pobytu za účelem strpění trvat (§ 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky), je důvod předvídaný § 33 odst. 1 citovaného zákona, tedy například překážka ve vycestování na vůli cizince nezávislá, nikoliv však konkrétní skutkové okolnosti, které tuto překážku představují. Konkrétní skutkové okolnosti se mohou v průběhu času měnit.“* To je však třeba vyložit tak, že tímto důvodem, který musí pro prodloužení pobytu za účelem strpění trvat, nemyslí zákon o pobytu cizinců konkrétní okolnosti, pro něž nemohl cizinec z území České republiky vycestovat. Musí však jít o z hlediska zákona stále stejný důvod pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území. Uvedený závěr tedy naopak nelze vykládat tak, že se může jednat o jakýkoliv důvod předvídaný ustanovením § 33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Trvat musí právě ten důvod, pro který byl žadateli dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území (resp. vízum za účelem strpění pobytu na území) udělen (byť i na základě jiných skutkových okolností). Ostatně zdejší soud ve výše citovaném rozsudku mimo jiné uvedl, že *„[...]pobyt byl žalobci udělen z důvodu absence cestovního dokladu. Správní orgány přesvědčivě prokázaly, že tato překážka odpadla. Podle žalobce však existovala i druhá překážka – nemá kde pobývat. Z hlediska zákona jde o stále stejný důvod pro udělení víza za účelem strpění, tedy podle § 33 odst. 1 písm. a) ve vycestování cizinci brání překážka na jeho vůli nezávislá.“*
27. V případě projednáváním ve zmíněném rozsudku tak dospěl zdejší soud konkrétně k závěru, že se správní orgány měly zabývat i jinou překážkou ve vycestování (neexistencí státu, který by žadatele přijal k dlouhodobému pobytu), než byla ta, na jejímž základě byl dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území původně udělen (absence cestovního dokladu). Z hlediska zákona totiž jde o stejný důvod udělení

- víza za účelem strpění pobytu na území upravený v ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy že ve vycestování brání cizinci překážka na jeho vůli nezávislá (viz zejména body 24 až 26 a 34 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65).
28. S přihlédnutím k uvedeným závěrům by proto v této věci bylo pro prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území třeba, aby nadále trval důvod podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, pro který byl žalobci tento pobyt udělen. Žalobce však nikde netvrdil, že by i nadále byly naplněny podmínky pro udělení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a trval by tak z hlediska zákona stále stejný důvod, pro který mu byl dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu na území udělen. Na žádném místě nepoukázal na skutečnost, že by nebylo rozhodnuto o jeho žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, což je podmínkou upravenou právě v ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Sám naopak připustil, že řízení o jeho žádosti o povolení k trvalému pobytu bylo rozhodnutím žalované pravomocně ukončeno dne 23. 6. 2021. Nelze přitom pominout ani to, že smyslem a účelem pobytového oprávnění udělovaného podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je umožnit cizinci setrvat na území České republiky do doby, než bude rozhodnuto o jeho konkrétní žádosti o povolení k trvalému pobytu. Toto ustavení tak spojuje nárok na udělení pobytového oprávnění s neskončeným řízením o konkrétní žádosti o udělení trvalého pobytu. Podmínku trvání důvodu proto nelze mít za splněnou ani tehdy, pokud konkrétní důvod s ohledem na pravomocné skončení řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu pominul, avšak cizinec podá jinou, další žádost o vydání povolení k trvalému pobytu (viz body 19 a 20 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 3. 2021, č. j. 5 A 93/2018-42, jímž argumentovala také žalovaná). Nad rámec výše uvedeného je na místě ještě dodat, že žalobce zmínil také to, že v minulosti byl žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, přičemž rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany bylo podle něj soudem nepravomocně zrušeno (sám však připouští, že řízení o žalobě bylo zastaveno). Zdejší soud neshledal, že by tato skutečnost byla relevantní z hlediska otázky, zda jsou naplněny podmínky pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Ani žalobce v tomto ohledu neuvedl v podané žalobě nic konkrétního.
29. Co se pak týče důvodů znemožňujících vycestování podle ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců, je nutné uvést, že ty taktéž nejsou důvodem pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území ve smyslu ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Taková překážka by sice mohla být důvodem pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území podle ustanovení § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. To ovšem není pro projednávanou věc relevantní, jak již bylo vysvětleno výše, neboť pro prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území v této věci by musel trvat důvod upravený v ustanovení § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. K mezinárodnímu závazku *non-refoulement*, kterým je jistě Česká republika vázána, pak lze odkázat např. na bod 34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27, podle kterého není ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území České republiky samo o sobě v rozporu se závazkem *non-refoulement*. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud taktéž uvedl, že „se touto povinností neukládá navrátit se do země původu, nýbrž „jen“ vycestovat z území ČR. Dostát závazku *non-refoulement* lze přitom například i navrácením cizince do bezpečné třetí země.

[...] V posuzované věci má stěžovatel k dispozici účinné prostředky, jak výkonu takové povinnosti po dobu trvání důvodů znemožňujících jeho vycestování zabránit.“ Na základě argumentu a fortiori pak uvedené tím spíše platí ve věci zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, kdy není ani žádná povinnost opustit území státu stanovena. Žalobce jistě může žádat o zvláštní formy ochrany v podobě víza za účelem strpění pobytu na území (z důvodu překážky ve vycestování na její vůli nezávislé – viz např. bod 20 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142) a případně i opětovně požádat o mezinárodní ochranu (srov. např. body 45 a 46 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41, či bod 17 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2023, č. j. 2 Azs 135/2023-33).

30. Pokud jde o novou žádost o vízum za účelem strpění pobytu na území, musí zdejší soud pro úplnost i v tomto ohledu odmítnout argumentaci žalobce již výše citovaným rozsudkem ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65. Jak již bylo shora rozebráno, nejsou závěry uvedené v tomto rozsudku na projednávanou věc aplikovatelné, neboť se týkají případu, v němž se jednalo o stále stejný důvod pro udělení víza za účelem strpění pobytu na území (existence překážky ve vycestování nezávislé na vůli cizince), pouze došlo ke změně konkrétních skutkových okolností. To přitom není případ žalobce. Na projednávanou věc proto nelze uplatnit ani závěry o tom, že podání nové žádosti o vízum za účelem strpění pobytu na území není srovnatelnou možností (bod 33 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2022, č. j. 14 A 99/2020-65).
31. Ohledně zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života pak zdejší soud předesílá, že *„posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví. V tomto kontextu Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně vyjádřil, že článek 8 Úmluvy, podle něhož má každý „právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence“, je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem.“* (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142). I v případě žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území je tedy třeba v některých případech aplikovat přímo čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv, přestože s takovým postupem zákon o pobytu cizinců výslovně nepočítá. Konkrétně pokud cizinec vznese námitku nepřiměřenosti rozhodnutí a tato tvrzená nepřiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého či rodinného života není již na první pohled nemyslitelná či zdánlivá. Rovněž je nutné zohlednit i mezinárodní závazky, které pro Českou republiku vyplývají z Úmluvy o právech dítěte, zejména vzít v potaz nejlepší zájem dítěte (viz body 41 a 42 citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142). Žalobce přitom v projednávané věci již v průběhu správního řízení namítal zásah do svého soukromého a rodinného života a do soukromého a rodinného života své matky, přičemž tuto argumentaci nebylo možné na první pohled označit za zdánlivou či nemyslitelnou. I v projednávané věci tak bylo na místě se touto otázkou zabývat. To žalovaná náležitě učinila na stranách 5 a 6 napadeného rozhodnutí a na toto její posouzení lze odkázat.
32. Ostatně žalobce v podané žalobě závěry žalované v tomto ohledu nijak konkrétně nerozporoval. Pouze zcela obecně odkázal na to, že v zemi svého státní občanství nikdy nežil a od narození pobývá na území České republiky, kde je realizován jeho život. K tomu lze podotknout, že pokud žalobce nesplňuje podmínky pro prodloužení

dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území (jak bylo rozebráno výše), nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Je totiž třeba přihlížet i k účelu pobytového oprávnění, jak správně uvedla žalovaná. Na tom nemůže nic změnit ani délka pobytu v České republice, která nemůže sama o sobě bez přistoupení dalších okolností znamenat vytvoření takových vazeb, z nichž by bylo možné nepřiměřenost zásahu dovozovat (přiměřeně srov. bod 20 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2020, č. j. 5 Azs 373/2019-44, či body 53 a 54 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46). Ve zmíněném rozsudku ze dne 12. 5. 2020, č. j. 5 Azs 373/2019-44, nadto Nejvyšší správní soud uvedl, že *„prodloužení pobytového oprávnění bez dalšího, pouze z důvodů soukromého a rodinného života, by vedlo ke zcela k absurdnímu důsledku; zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo toliko zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí.“*

33. Jak správně podotkla žalovaná, je zjevné, že žalobce je na území České republiky ve svém věku vázán na svoji matku, přičemž žádné jiné rodinné vazby ani netvrdil. Žádost matky žalobce o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území přitom byla vyřízena stejným způsobem jako žádost žalobce (řízení o žalobě proti rozhodnutí vedené zdejším soudem pod sp. zn. 20 A 27/2023). K rozdělení rodiny tedy nedojde a rodinný život může probíhat i v jiné zemi, kam by se žalobce s matkou případně přemístili. Žalobce neuvedl nic konkrétního ani o své integraci v České republice. Skutečnost, že se zde narodil (a chodí zde do mateřské školy) také nesvědčí nijak konkrétně o tom, že by bylo napadené rozhodnutí nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého života. Žalované totiž lze dát za pravdu i v tom, že jeho další vývoj včetně vzdělávání může jistě probíhat v případě vycestování i v zemi jeho státní příslušnosti (potažmo jiné zemi, kam se s matkou přemístí). Žádné okolnosti, které by mu bránily v dalším vývoji v jiné zemi, přitom žalobce ani neuváděl a nezmnínil ani žádné jiné konkrétní vazby na Českou republiku. Pro posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života pak není nijak rozhodné, že se do situace vzhledem ke svému věku nedostal vlastní vinou. Nadto ani matka žalobce neuvedla kromě doby pobytu na území a prosté informace o práci na částečný úvazek nic, co by svědčilo o jakékoliv větší integraci v České republice. Argumentace týkající se nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky, tak rovněž není důvodná.
34. V této souvislosti je třeba ještě dodat, že zdejší soud neprováděl pro nadbytečnost dokazování doloženými dokumenty (rodný list, rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání a pracovní smlouva matky), neboť žalobce jejich provedení nenavrhoval, neuvedl, co relevantního by z nich mělo vyplývat, a žádným způsobem na ně neodkázal. Ani zdejšímu soudu pak není jasné, co relevantního pro projednávanou věc by z nich mělo vyplývat. Narození žalobce na území České republiky, jeho docházku do mateřské školy, jakož i skutečnost, že je jeho matka v České republice zaměstnána, vzala v potaz již žalovaná v napadeném rozhodnutí. Soud tak i z těchto okolností při svém posouzení vycházel.
35. Zdejšímu soudu pak není ani zřejmé, co žalobce sledoval odkazem na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2022, č. j. 41 A 35/2021-27, jímž byla Soudnímu dvoru Evropské unie předložena předběžná otázka. Žalobce to v žádném svém podání nijak

neozřejmil. Položená předběžná otázka se týkala použití konceptu bezpečné země původu při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Tato problematika přitom na případ žalobkyně nijak nedopadá, když není rozhodováno o jeho navracení ani nebyl nijak aplikován koncept bezpečné země původu.

36. Závěrem zdejší soud již pouze podotýká, že nevyrozuměl o probíhajícím řízení matku žalobce (X. X., nar. X) a nevyzýval ji k vyjádření, zda hodlá uplatnit práva osoby zúčastněné na řízení. Postupoval tak proto, že matka žalobce podala taktéž žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, o níž bylo rozhodnuto stejně jako o žádosti žalobce, a to z obdobných důvodů. I matka žalobce se proti neprodloužení pobytu bránila žalobou u zdejšího soudu (řízení o ní je vedeno pod sp. zn. 20 A 27/2023), přičemž v tomto řízení ji zastupovala stejná zástupkyně jako žalobce. Obsah žaloby byl v zásadě shodný jako v projednávané věci. Nadto je matka žalobce jeho zákonným zástupcem. Jeví se tak jako přehnaně formalistické, aby soud za těchto okolností ještě „křížně“ vyrozumíval matku žalobce o probíhajícím řízení a vyzýval ji k vyjádření, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny. Zároveň v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž by bylo nutno přihlížet z úřední povinnosti. Podanou žalobu proto zdejší soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
38. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 30. září 2024

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D., v. r.
samosoudce